

УДК 331.5:364.65

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.41>**Оксана СІЛЬВЕСТРОВА**

кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціогуманітарних технологій, Луцький національний технічний університет, вул. Львівська, 75, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43017
ORCID: 0000-0002-8930-8698

Олександр СИТНИК

кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри соціогуманітарних технологій, Луцький національний технічний університет, вул. Львівська, 75, м. Луцьк, Волинська обл., Україна, 43017
ORCID: 0000-0001-8106-7482

Бібліографічний опис статті: Сільвестрова, О., Ситник, О. (2026). Молодь NEET в контексті соціально-економічних відносин: новий виклик для системи соціального захисту. *Ввічливість. Humanitas*, 1, 321–329, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.41>

МОЛОДЬ NEET В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН: НОВИЙ ВИКЛИК ДЛЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

У статті досліджено феномен молоді NEET (Not in Employment, Education or Training) у контексті трансформації сучасних соціально-економічних відносин та визначено його як новий системний виклик для національної моделі соціального захисту. Актуальність теми зумовлена зростанням масштабів молодіжної економічної пасивності під впливом структурних диспропорцій ринку праці, освітньої нерівності, демографічних змін та цифровізації економіки. Обґрунтовано, що покоління NEET не є однорідною соціальною групою, а формується під впливом комплексу економічних, інституційних, територіальних та гендерних чинників, що ускладнює вироблення універсальних механізмів політичного реагування.

Проаналізовано концептуальні підходи у зарубіжних та вітчизняних дослідженнях щодо змісту категорії NEET, зокрема у вимірі людського капіталу та соціального відчуження. Встановлено, що тривале перебування молоді поза сферою зайнятості та освіти призводить до накопичення соціальних ризиків, втрати професійних навичок, поглиблення бідності та формування залежності від трансфертної підтримки. Підкреслено, що зростання частки NEET трансформує традиційну функціональну модель соціального захисту, яка історично орієнтована на компенсацію втрати доходу, а не на превенцію соціального виключення та активізацію потенціалу молоді.

У статті доведено необхідність переорієнтації системи соціального захисту з пасивних інструментів на інтегровані механізми активної соціальної політики, що поєднують освітні, трудові, соціальні та психологічні інтервенції. Аргументовано, що адаптація системи соціального захисту має передбачати індивідуалізовані траєкторії підтримки, розвиток інституцій соціального партнерства, впровадження програм раннього втручання та посилення міжсекторальної координації.

Ключові слова: молодь NEET, безробіття, ринок праці, соціальне відчуження, соціальний захист.

Oksana SILVESTROVA

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor at the Department of Socio-Humanitarian Technologies, Lutsk National Technical University, 75 Lvivska str., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43017
ORCID: 0000-0002-8930-8698

Oleksandr SYTNYK

Candidate of Political Sciences, Associate Professor at the Department of Socio-Humanitarian Technologies, Lutsk National Technical University, 75 Lvivska str., Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43017
ORCID: 0000-0001-8106-7482

To cite this article: Silvestrova, O., Sytnyk, O. (2026). Molod NEET v konteksti sotsialno-ekonomichnykh vidnosyn: novyi vyklyk dlia systemy sotsialnoho zakhystu [Neet youth in the context of socio-economic relations: a new challenge for the social protection system]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 3, 321–329, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2026.1.41>

© О. Сільвестрова, О. Ситник, 2026

 Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

NEET YOUTH IN THE CONTEXT OF SOCIO-ECONOMIC RELATIONS: A NEW CHALLENGE FOR THE SOCIAL PROTECTION SYSTEM

The article examines the phenomenon of NEET (Not in Employment, Education or Training) youth in the context of the transformation of modern socio-economic relations and defines it as a new systemic challenge for the national model of social protection. The relevance of the topic is determined by the growing scale of youth economic passivity under the influence of structural imbalances in the labor market, educational inequality, demographic changes, and digitalization of the economy. It is substantiated that the NEET generation is not a homogeneous social group, rather it is formed under the influence of a complex set of economic, institutional, territorial, and gender factors, which complicates the development of universal mechanisms of political response.

Conceptual approaches in foreign and domestic studies regarding the content of the NEET category have been analyzed, in particular in the measurement of human capital and social alienation. It has been established that the long stay of young people outside the sphere of employment and education leads to the accumulation of social risks, loss of professional skills, deepening of poverty, and the formation of dependence on transfer support. It is emphasized that the growth of the NEET share transforms the traditional functional model of social protection, which has historically been oriented toward compensating income loss rather than preventing social exclusion and activating the potential of young people.

The article proves the need to reorient the social protection system from passive tools to integrated mechanisms of active social policy that combine educational, labor, social, and psychological interventions. It is argued that the adaptation of the social protection system should involve individualized support trajectories, the development of social partnership institutions, the implementation of early intervention programs, and the strengthening of intersectoral coordination.

Key words: NEET youth, unemployment, labor market, social exclusion, social protection.

Постановка проблеми. У сучасних умовах зумовлених глобалізаційними процесами, цифровізацією ринку праці, демографічними змінами та наслідками воєнних дій, особливої актуальності набуває феномен молоді, яка не працює, не навчається та не проходить професійної підготовки (NEET – Not in Employment, Education or Training). Зростання або стабільно високий рівень частки NEET-молоді свідчить про наявність структурних дисфункцій у взаємодії систем освіти, ринку праці та соціального захисту.

Проблемність дослідження полягає в тому, що покоління NEET формується під впливом комплексних чинників – економічної нестабільності, нерівності доступу до якісної освіти, територіальних диспропорцій розвитку, соціальної вразливості сімей, вимушеної міграції та воєнних ризиків. У результаті виникає новий тип соціальної стратифікації молоді, для якої характерні відкладений старт професійної кар'єри, переривання освітніх траєкторій, зниження рівня соціального капіталу та підвищений ризик довготривалого соціального виключення.

Водночас існуюча система соціального захисту переважно зорієнтована на компенсаційні механізми підтримки безробітних або малозабезпечених осіб і недостатньо враховує специфіку покоління NEET як окремої соціальної групи з багатовимірними потребами. Відсутність інтегрованого підходу до ранньої профілактики, міжсекторальної взаємодії та

трансформації соціально-економічних відносин, індивідуалізованих траєкторій соціального супроводу зумовлює необхідність теоретичного переосмислення ролі соціального захисту в контексті нових соціально-економічних викликів.

Таким чином, наукова проблема полягає у виявленні соціально-економічних детермінант формування покоління NEET та обґрунтуванні напрямів модернізації системи соціального захисту, здатної забезпечити не лише матеріальну підтримку, а й інтеграцію молоді до сфери праці, освіти та активної громадянської участі.

Аналіз останніх досліджень. На жаль, у вітчизняних соціально-філософських розвідках і у сфері соціальної роботи проблемі покоління NEET приділяється ще досить мало уваги. Перші кроки в розробці концепції NEET зроблено В. Липчуком, В. Кириленко, Ю. Чалюк Т. Бельською, Ю. Малюхоною. Більш розроблена ця тема у зарубіжній теорії і практиці соціальної роботи, зокрема, Г. Вільямсоном, С. Елдер, М. Маскеріні, Ж. О'Райлі, М. Філандрі, К. Цукотті, Т. Серракан. З початку 2000-х років проблему молоді NEET активно досліджують Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Міжнародна організація праці (МОП), Eurostat, Eurofound, ЮНІСЕФ та інші організації.

У 2010 р. статистична служба Європейського Союзу (Євростат) запровадила статис-

тичний індикатор рівня NEET для молоді віком 15–24 роки, з рекомендацією здійснювати розрахунки також за окремими віковими групами: 15–19, 20–24 та 25–29 років. Розширення вікових меж зумовлене подовженням періоду здобуття освіти, через що в багатьох європейських країнах перехід від навчання до зайнятості відбувається після 24 років. Показник визначає частку молодих людей, які одночасно відповідають двом критеріям: мають статус безробітних або економічно неактивних на ринку праці та не брали участі у формальній чи неформальній освіті або професійній підготовці протягом чотирьох тижнів перед опитуванням (Молодіжна зайнятість, 2025, с.4).

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні феномену покоління NEET у контексті соціально-економічних відносин та визначенні напрямів адаптації системи соціального захисту до нових викликів.

Виклад основного матеріалу. Наявність такої специфічної категорії молоді, яка не має потреби в освіті, навчанні та трудовій діяльності, не могла залишитися поза увагою дослідників. У кінці 90-х рр. XX ст. Г. Вільямсон (Williamson, 1997), досліджуючи 16–17-річних молодих людей, які не навчалися та не працювали, назвав їх *Zero youth*, вказуючи на їх нульові можливості через перебування за межами освіти/навчання та працевлаштування. Термін служив метафорою для маргіналізованої, «невидимої» молоді, безробітних випускників шкіл, яка, за оцінками, становила 16–23% від цієї вікової когорти в певних районах. Пізніше *Status Zero* перетворився на абревіатуру NEET.

Це покоління молодих людей, які через різні фактори економічного, соціального чи політичного характеру не працюють (є безробітними або неактивними відповідно до визначення Міжнародної організації праці) і не навчаються (не отримували жодної формальної чи неформальної освіти або не навчалися протягом чотирьох тижнів, що передували опитуванню) (Global Employment Trends for Youth 2013; Glossary).

Сьогодні термін NEET увійшов у сферу соціальної та економічної політики держав як додатковий показник для кращого розуміння вразливості молоді, її участі на ринку праці з метою розробки політичних втручань,

спрямованих на потреби молоді. Тому аналіз причин такого не лише індивідуального, а й соціального феномену як NEET сьогодні є актуальним не лише з позицій розвитку сучасного суспільства та трансформаційних процесів, а й із точки зору соціальної роботи, оскільки представники цього покоління мають високі ризики соціальної ізоляції.

Як зазначає М. Маскеріні, (Mascherini, 2018), показник NEET відображає частку молодих людей, які не працюють і не навчаються, серед загальної кількості молоді. Він не співпадає із рівнем безробіття серед молоді як частки безробітних серед економічно активних молодих людей (зайнятих або таких, які шукають роботу, не враховуючи студентів). З цієї причини, хоча рівень безробіття серед молоді, як правило, вищий за рівень NEET, в абсолютному вираженні загальна кількість NEET, як правило, вища за загальну кількість молодих безробітних.

В. Липчук підкреслює, що категорія NEET не є однорідною та включає різні групи молодих людей:

- безробітні згідно з класифікацією МОП (Методологічні положення, 2000);

- особи, які з різних причин (стан здоров'я, догляд за дітьми, опікуєтство тощо) не здатні до активності у сфері праці чи освіти;

- молоді особи, які не шукають роботу, не зареєстровані як безробітні. До цієї категорії відносять і молодь, яка веде антисоціальний спосіб життя;

- молоді люди, які шукають або очікують роботу та шукають можливості вдосконалення через навчання;

- добровільні NEET – особи, які займаються іншими видами діяльності (самоосвіта, хобі, мистецтво, подорожі, академічна відпустка мистецтвом подорожами, самовдосконаленням) інші неактивні, які не вказали конкретну причину своєї неактивності (до них можуть належати зокрема ті, хто вирішив взяти т. зв. *gap year*, академічну відпустку та присвятивши вільний час самоосвіті, хобі, подорожам) (Липчук 2020, с. 58).

Дослідження Eurofound, проведене у 2016 році, показало, що молодь, яка входить до NEET, не може розглядатися як цілісна група, оскільки вона є неоднорідною і в ній можна виділити окремі категорії:

– реентрити – молодь, яка вже прийнята на роботу або зарахована на навчання і незабаром покине групу NEET. До них також належать працівники, звільнені у відпустці, та особи, які вказують «освіта або навчання» як причину небажання працювати. Вони становили 14% молоді у 2021 р. та 12% – у 2022 р.

– тимчасово безробітні. Особи з даної категорії хоч і втратили роботу, проте знаходяться в її пошуках, а період безробіття триває менше 1 року (22% у 2021 р. та 21% у 2022 р.). Ця категорія характеризується помірною вразливістю до соціальних ризиків. ;

– довгостроково безробітні, які є безробітними більше 1 року, проте шукають роботу (13% у 2021 р. та 12% у 2022 р.). Ця категорія має високий ризик соціального виключення;

– зневірені – особи, які переконані у відсутності роботи і не шукають її (4% у 2021 р. та 3% у 2022 р.). Це категорія з високим ризиком соціальної ізоляції та відсутності працевлаштування впродовж усього життя;

– особи, які не працюють через те, що опікуються дітьми або непрацездатними членами сім'ї, або виконують інші сімейні обов'язки (17% у 2021 р. та 19% у 2022 р.). Примітно, що понад 80% цієї категорії – жінки. До даної категорії входять як соціально вразливі, так і невразливі особи;

– особи з захворюваннями чи інвалідністю (10% у 2021 р. та 11% у 2022 р.). Вони не шукають роботу через хворобу чи втрату працездатності, та потребують найбільшої соціальної підтримки;

– безробітні з особистих причин (5% у 2021 р. та 3% у 2022 р.) та інші NEETs (15% у 2021 р. та 20% у 2022 р.). Це дуже неоднорідна група, яка включає як осіб, які не мають роботи та заробітку, але шукають її, звільнившись за власним бажанням або не працюючи через сімейні обставини, стан здоров'я чи інші індивідуальні чинники, так і таких молодих людей, які мають можливість не працювати (як правило, мають власне житло чи заощадження), так званих «добровільно сплячих», які готові працювати за умов відповідності місця роботи етичним цінностям, а також молодь, яка обирає альтернативні способи діяльності, наприклад, творчу (Categorisation, 2024; NEETs, 2021; Молодіжна зайнятість, 2025).

МОП підкреслює, що концепт NEET відображає потенційну вразливість цілих груп молодого населення та пов'язані із нею проблеми безробіття, раннього припинення шкільної освіти, а також низької мотивації на ринку праці. Представники покоління NEET повністю покинули навчання або все більше розчаровуються в пошуку роботи, але не повертаються до системи освіти (Global employment trends 2024). Відповідно, молодь NEET має високі ризики безробіття та соціального відчуження, перебуває у невигідному становищі через нижчий рівень освіти та доходів, а також не має навичок для покращення свого економічного становища.

У контексті сучасних трансформацій ринку праці – поширення нестандартних форм зайнятості, цифровізації, автоматизації виробничих процесів, структурної перебудови економіки – перехід молоді від освіти до зайнятості ускладнюється. Водночас поглиблення соціально-економічної нерівності, територіальні диспропорції розвитку, демографічні зрушення та наслідки воєнних і кризових процесів посилюють ризик маргіналізації молодих людей. У таких умовах група NEET формується під впливом комплексу взаємопов'язаних чинників – економічних (безробіття, низький попит на працю молоді), освітніх (невідповідність навичок потребам ринку праці), соціальних (бідність, соціальна вразливість), інституційних (обмежений доступ до програм підтримки) та гендерних (зростання ризиків для жінок).

Як зазначено у Короткому огляді Глобальні тенденції зайнятості молоді 2024, у 2023 р. чисельність молодих жінок NEET (28,1%) більш ніж удвічі перевищувала показник серед молодих чоловіків (13,1%) (Global employment trends 2024, р.3), що свідчить про гендерний дисбаланс та ринку праці та втрачені можливості в розвитку людського капіталу для жінок. За даними Eurofound, у країнах Європейського Союзу з 2021 по 2023 роки спостерігається зниження частки молоді NEET серед вікової групи 15-29 років (від 14% у 2020 році до 11% у 2023 р.) (NEET rates). В Україні частка молоді NEET становила 15,5% у 2020 р., 14,3% у 2021 р. (Молодіжна зайнятість, 2025, с.8). Дані за 2022-2025 рр. відсутні.

Проблема молоді NEET безпосередньо інтегрована у систему Цілей сталого розви-

тку (ЦСР), ухвалених ООН у 2015 році, і відображена на рівні конкретних завдань та індикаторів глобального моніторингу. Найбільш чітко феномен NEET зафіксований у межах Цілі 8 «Гідна праця та економічне зростання» та в завданні 8.6. «До 2020 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не проходить професійної підготовки» (THE 17 GOALS, n.d.). Для моніторингу цього завдання застосовується глобальний індикатор 8.6.1 – частка молоді (віком 15–24 років), яка не зайнята у сфері зайнятості, освіти чи професійної підготовки (NEET) (THE 17 GOALS, n.d.). Таким чином, NEET є не лише аналітичним поняттям, а й офіційним міжнародним статистичним показником сталого розвитку.

Проблематика NEET має міждисциплінарний характер і пов'язана з кількома іншими ЦСР:

– Ціль 4 «Якісна освіта» передбачає забезпечення рівного доступу до якісної освіти, професійної підготовки та формування навичок для працевлаштування. Нереалізація цих завдань прямо впливає на зростання частки NEET.

– Ціль 5 «Гендерна рівність». Оскільки в багатьох країнах частка NEET вища серед молодих жінок, гендерна нерівність у доступі до праці та освіти є структурним чинником цього явища.

– Ціль 10 «Скорочення нерівності». Соціально-економічні диспропорції, територіальна маргіналізація та бідність формують середовище для відтворення групи NEET.

– Ціль 16 «Мир, справедливість та сильні інституції». У країнах, що переживають конфлікти або нестабільність, зростає ризик соціального виключення молоді, що також корелює зі зростанням NEET (THE 17 GOALS, n.d.).

Ці завдання відображені і в Цілях сталого розвитку в Україні, зокрема, завдання 8.6. «Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок» (Цілі сталого розвитку Україна 2020 ; Моніторинговий звіт). З 2015 по 2018 рр. рівень безробіття серед молоді 15-24 років знизився з 22,4% до 17,9%, а частка молоді, яка не працювала, не навчалася і не набувала професійних навичок, з 2015 р. скоротилася порівняно 2021 р. з 17,5% до 14,3 %. (Цілі сталого розвитку Україна 2021, с.49 ; Молодіжна зайнятість,

2025, с.8).

Станом на 1 серпня 2023 р. 22% безробітних в Україні були молодшими за 35 років, серед них – 2% випускників навчальних закладів, які ніколи раніше не працювали. Більше половини працевлаштованої молоді працює не за фахом, що, підтверджує необхідність синхронізації потреб ринку праці та ринку освітніх послуг (Молодіжна зайнятість, 2025, с.10). Водночас, саме серед молоді віком 15–24 роки найвищий рівень недовикористання робочої сили (20,8% у місті та 21,1% у сільській місцевості), порівняно з іншими віковими категоріями (Серікова, 2024).

Попри тенденцію до зниження, рівень безробіття серед молоді залишається високим. Тривала відсутність зайнятості спричиняє втрату мотивації та формування стану соціальної апатії, що ускладнює подальшу реінтеграцію на ринок праці. У довгостроковій перспективі молодіжне безробіття обмежує можливість набуття професійного досвіду та розвитку компетентностей, підвищуючи ризик потрапляння до категорії NEET. Перебування в цій групі посилює ризики нижчого рівня доходів у майбутньому, нестабільної трудової траєкторією та вимушеної міграційної мобільності. Соціалізація молоді NEET ускладнюється, що зумовлює підвищену вразливість до соціальної ізоляції або впливу деструктивних неформальних груп (Бельська, 2018).

Водночас ряд зарубіжних дослідників підкреслюють, що не існує однозначної залежності ризиків соціального відчуження від статусу NEET. Адже NEET охоплює всю молодь, яка на даний момент не задіяна на ринку праці чи в освіті. Сюди входять не тільки вразливі особи та ті, хто має проблеми (нижчий рівень освіти, статус іммігранта, проблеми зі здоров'ям, молоді матері тощо), але й більш привілейована молодь, яка добровільно стає NEET (наприклад, очікує конкретну можливість на ринку праці або намагається зробити альтернативну кар'єру) (Filandri, 2021). В інших дослідженнях аналізується вплив сімейного середовища (зокрема, зайнятість обох батьків, чи одного з батьків, незайнятість обох батьків, етнічні та статеві особливості), які впливають та те ризики потрапити або не потрапити в категорію NEET (Zuccotti & O'Reilly, 2018).

Якщо в дослідженнях Єврофонду (NEETs, 2021) категорія молоді NEET тісно пов'язується із відсутністю накопичення людського капіталу через офіційні канали, то С. Елдер (Elder, 2015), вказує, що хоча NEET найчастіше асоціюється з проблемами безробіття, знеохочення чи маргіналізації молоді, але його не можна ототожнювати лише з одним із цих понять, він знаходиться на їх перетині.

Г. Вільямсон підкреслював, сімейне неблагополуччя та складні життєві обставини молоді не призводять неминуче до тривалого безробіття. Він зазначав, що Status Zero був конкретним, емпатичним описом таких молодих людей та враховував їхні індивідуальні особливості, проте був поглинутий політичною та медійною категорією NEET, досить часто з негативним підтекстом (Williamson, 1997).

Крім того, у ЗМІ та публічному дискурсі має місце як звинувачення молоді NEET у своїх соціально-економічних проблемах, так і її негативне маркування (Serracant, 2014).

Отже, покоління NEET постає не лише як соціально-демографічна категорія, а як індикатор структурної незбалансованості соціально-економічного розвитку. Його зростання сигналізує про розрив між системою освіти, ринком праці та механізмами соціальної підтримки.

Висновки. Від маловідомого показника, спрямованого на привернення уваги до проблеми відлучення підлітків від школи на початку 2000-х років, показник NEET набув достатньої ваги, щоб бути відзначеним у Цілях сталого розвитку. Молодь NEET є одним із ключових індикаторів соціального та економічного благополуччя. У контексті структурних змін на ринку праці та наслідків повномасштабної війни в Україні аналіз цього показника набуває особливої значущості як для наукових досліджень, так і для формування соціальних і молодіжних політик.

Сучасні трансформації соціально-економічних відносин, цифровізація ринку праці, демографічні зміни та воєнні ризики актуалізують необхідність модернізації системи соціального захисту з урахуванням специфіки молоді NEET. Адаптація цієї системи має здійснюватися за такими стратегічними напрямками.

1. Перехід від компенсаційної до інтеграційної моделі соціального захисту. Традиційна

модель, орієнтована переважно на матеріальну підтримку безробітних, потребує трансформації у бік активізаційної парадигми. Соціальний захист має поєднувати фінансову підтримку з індивідуалізованими програмами соціального супроводу, професійної орієнтації, психологічної підтримки та стимулювання зайнятості. Ключовим завданням є не лише пом'якшення наслідків безробіття, а й забезпечення стійкої інтеграції молоді до освіти та ринку праці.

2. Запровадження ранньої профілактики соціального виключення. Необхідно створити механізми раннього виявлення ризику потрапляння молоді до групи NEET ще на етапі шкільної освіти. Це передбачає розвиток системи профорієнтації, кар'єрного консультування, наставництва та моніторингу освітніх траєкторій. Важливим є міжвідомчий обмін даними між закладами освіти, соціальними службами та центрами зайнятості.

3. Інституційна інтеграція політик «освіта – зайнятість – соціальний захист». Ефективна відповідь на виклики NEET потребує міжсекторальної координації. Система соціального захисту має функціонувати у тісній взаємодії з ринком праці, роботодавцями та освітніми установами. Доцільним є розвиток програм дуальної освіти, стажувань, субсидованої зайнятості, а також механізмів переходу від соціальної допомоги до працевлаштування.

4. Гендерно-чутливий та інклюзивний підхід. З огляду на підвищену вразливість окремих груп (молоді жінки, внутрішньо переміщені особи, молодь з інвалідністю), система соціального захисту має враховувати гендерні, територіальні та соціальні диспропорції. Це передбачає розвиток гнучких форм зайнятості, підтримку послуг догляду, соціального супроводу, доступність освітніх і цифрових ресурсів.

5. Розвиток цифрових сервісів та доступу до інформації. Цифровізація соціальних послуг забезпечує доступність консультацій, реєстрації в службах зайнятості, проходження онлайн-навчання та отримання соціальної підтримки. Водночас необхідно мінімізувати ризики цифрового розриву, особливо для молоді з вразливих категорій.

6. Посилення соціального партнерства та участі молоді. Адаптація системи соціального

захисту передбачає залучення молоді до формування політик, розвиток соціального діалогу та партнерства між державою, бізнесом і громадським сектором. Важливим є впровадження механізмів зворотного зв'язку та оцінювання ефективності програм підтримки.

7. Орієнтація на довгострокову соціальну інтеграцію. Політика щодо NEET має бути спрямована не лише на короткострокове працевлаштування, а й на формування людського капіталу, розвиток навичок майбутнього, підприємницьких компетентностей та громадянської активності молоді.

Проблема молоді NEET є індикатором структурної незбалансованості соціально-

економічного розвитку та потребує комплексної політики соціальної інтеграції як передумови забезпечення довгострокової соціальної стабільності та сталого розвитку. Адаптація системи соціального захисту до викликів, пов'язаних із молоддю NEET, передбачає її інституційну модернізацію, інтеграцію з політикою зайнятості та освіти, впровадження активізаційних інструментів і забезпечення інклюзивності. Лише комплексний підхід дозволить трансформувати NEET з категорії соціального ризику на ресурс соціально-економічного розвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бельська Т.В., Мальхова Ю.І. Проблеми молодого покоління: «Waithood generation» та NEET. *Проблеми міжнародних відносин*. 2018. Вип. 13. С.75-93 <https://vmv.kyumu.edu.ua/series/vipusk13/4.pdf>
2. Кириленко В.І., Чалюк Ю.О. NEET–молодь у системі соціально-економічних відносин. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2022. № 2(35). С.148–158. <https://doi.org/10.32782/easterneurope.35-21>
3. Липчук В.В. NEET – нове соціально-економічне явище. *Економіка України*. 2020. (1). С.56–67. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2020.01.056>
4. Методологічні положення класифікації та аналізу стану економічно активного населення: Наказ Держкомстату № 74 від 29.02.2000 р. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2000/74/metod.htm
5. Молодіжна зайнятість – на шляху до європейських стандартів. Razumkov Centre. Липень 2025. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2025/07/03/2025-Youth%20employment.pdf>
6. Моніторинговий звіт з оцінки прогресу досягнення ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання» в Україні (українська версія). *Міністерство економіки України*. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=938d9df1-5e8d-48cc-a007-be5bc60123b8&tag=TSiliStalogoRozvitku>
7. Серікова, О. М. (). Проблеми та напрями соціально-трудової інтеграції молоді в Україні. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. № 4. С. 207-215. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-29>
8. Цілі сталого розвитку Україна 2020. Моніторинговий звіт. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/11481/file/SDG%20Ukraine%20Monitoring%20Report%202020%20ukr.pdf>
9. Цілі сталого розвитку Україна 2021. Моніторинговий звіт. URL: https://stat.gov.ua/sites/default/files/2025-11/sdgsukraine2021monitoringreport_ukr.pdf
10. Categorisation of NEET young people using the new EU-LFS methodology, EU27, 2021 and 2022 (%). *Eurofound*. 20 May 2024. URL: <https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/categorisation-neet-young-people-using-new-eu-lfs-methodology-eu27-2021-and-2022>
11. Elder, Sarah. What Does NEETs Mean and Why Is the Concept So Easily Misinterpreted? Work 4 Youth Technical Brief. Geneva: ILO, 2015. URL: <https://researchrepository.ilo.org/esploro/outputs/encyclopediaEntry/What-does-NEETs-mean-and-why/995242608602676>
12. Filandri Marianna, Pacelli Lia and Trentini Francesco. Resilience to the financial crisis in EU countries: a comparative analysis of NEET youths in a longitudinal perspective. 2021. 40 p. URL: https://yepartnership.carloalberto.org/wp-content/uploads/2021/11/FilandriPacelliTrentini_YEP.pdf
13. Global employment trends 2024. Decent work, brighter futures. Executive summary. *International Labour Organization*: web-site. URL: <https://www.ilo.org/publications/major-publications/global-employment-trends-youth-2024>
14. Global Employment Trends for Youth 2013: A generation at risk. *International Labour Office*. Geneva: ILO, 2013. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_212423.pdf
15. Glossary: Young people neither in employment nor in education and training (NEET). *Eurostat. Statistics explained*. URL: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Young_people_neither_in_employment_nor_in_education_and_training_\(NEET\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Young_people_neither_in_employment_nor_in_education_and_training_(NEET))
16. Mascherini, Massimiliano. Origins and future of the concept of NEETs in the European policy agenda. *Youth Labor in Transition: Inequalities, Mobility, and Policies in Europe*. Oxford Scholarship online. 2018. <https://doi.org/10.1093/oso/9780190864798.003.0017>

17. NEET rates by gender, 15-29 age group (%). *Eurofound*: web-site. URL: <https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/neet-rates-gender-15-29-age-group>
18. NEETs. *Eurofound*. 29 November 2021. URL: <https://www.eurofound.europa.eu/topic/neets>
19. Serracant, P. A Brute Indicator for a NEET Case: Genesis and Evolution of a Problematic Concept and Results from an Alternative Indicator. *Social Indicators Research*. 2014. V. 117(2). P. 401–419. <http://www.jstor.org/stable/24720832>
20. THE 17 GOALS. *United nations*. Department of Economic and Social Affairs. *Sustainable Development*. URL: <https://sdgs.un.org/goals>
21. Williamson, Howard. Status Zero youth and the ‘underclass’: Some considerations. Youth, The ‘Underclass’ and Social Exclusion. 1997. URL: <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9780203132999/youth-underclass-social-exclusion-robert-macdonald?refId=bd843198-14c9-43fe-b00a-efcce3a56852&context=ubx>
22. Zuccotti, C. V., & O’Reilly, J. Ethnicity, Gender and Household Effects on Becoming NEET: An Intersectional Analysis. *Work, Employment and Society*. 2018. V. 33(3). P. 351-373. <https://doi.org/10.1177/0950017017738945>

REFERENCES

1. Bielska, T.V., Maliukhova, Yu.I. (2018). Problemy molodoho pokolinnia: «Waithood generation» ta NEET (Problems of the younger generation: «Waithood generation» and NEET). *Problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, 13, 75–93. Retrieved from: <https://vmv.kymu.edu.ua/series/vipusk13/4.pdf> [in Ukrainian].
2. Kyrylenko, V.I., Chaliuk, Yu.O. (2022) NEET–molod u systemi sotsialno-ekonomichnykh vidnosyn (NEET–youth in the system of socio-economic relations). *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, 2(35), 148-158. <https://doi.org/10.32782/easterneurope.35-21> [in Ukrainian].
3. Lypchuk, V.V. (2020) NEET – nove sotsialno-ekonomichne yavyshe (NEET is a new socio-economic phenomenon). *Ekonomika Ukrainy*, 1, 56–67. Retrieved from: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2020.01.056> [in Ukrainian].
4. Metodolohichni polozhennia klasyfikatsii ta analizu stanu ekonomichno aktyvnoho naseleння: Nakaz Derzhkomstatu № 74 vid 29.02.2000 r. (2020) (Methodological provisions for the classification and analysis of the state of the economically active population: Order of the State Committee for Statistics No. 74 of February 29, 2000). Retrieved from: https://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2000/74/metod.htm [in Ukrainian].
5. Molodizhna zainiatist – na shliakhu do yevropeiskykh standartiv (2025) (Youth employment is on the way to European standards). Razumkov Centre. Lypen 2025. Retrieved from: <https://razumkov.org.ua/images/2025/07/03/2025-Youth%20employment.pdf>
6. Monitorynhovyi zvit z otsinky prohresu dosiahnennia TsSR 8 «Hidna pratsia ta ekonomichne zrostantia» v Ukraini (ukrainska versiia) (Monitoring report on assessing progress in achieving SDG 8 «Decent work and economic growth» in Ukraine (Ukrainian version)). Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. Retrieved from: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=938d9df1-5e8d-48cc-a007-be5bc60123b8&tag=TSiliStalogoRozvitku> [in Ukrainian].
7. Serikova, O. M. (2024). Problemy ta napriamy sotsialno-trudovoi intehratsii molodi v Ukraini (Problems and directions of social and labor integration of youth in Ukraine). *Kyivskiy ekonomichnyi naukovyi zhurnal*, 4, 207–215. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-29> [in Ukrainian].
8. Tsili staloho rozvytku Ukraina 2020. Monitorynhovyi zvit (Sustainable Development Goals Ukraine 2020. Monitoring report). Retrieved from: <https://www.unicef.org/ukraine/media/11481/file/SDG%20Ukraine%20Monitoring%20Report%202020%20ukr.pdf> [in Ukrainian].
9. Tsili staloho rozvytku Ukraina 2021. Monitorynhovyi zvit (Sustainable Development Goals Ukraine 2021. Monitoring report). Retrieved from: https://stat.gov.ua/sites/default/files/2025-11/sdgsukraine2021monitoringreport_ukr.pdf [in Ukrainian].
10. Categorisation of NEET young people using the new EU-LFS methodology, EU27, 2021 and 2022 (%). *Eurofound*. 20 May 2024. Retrieved from: <https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/categorisation-neet-young-people-using-new-eu-lfs-methodology-eu27-2021-and-2022> [in Ukrainian].
11. Elder, Sarah (2015). What Does NEETs Mean and Why Is the Concept So Easily Misinterpreted? *Work 4 Youth Technical Brief*. Geneva: ILO. Retrieved from: <https://researchrepository.ilo.org/esploro/outputs/encyclopediaEntry/What-does-NEETs-mean-and-why/995242608602676>
12. Filandri Marianna, Pacelli Lia and Trentini Francesco (2021). Resilience to the financial crisis in EU countries: a comparative analysis of NEET youths in a longitudinal perspective, 40 p. Retrieved from: https://yepartnership.carloalberto.org/wp-content/uploads/2021/11/FilandriPacelliTrentini_YEP.pdf
13. Global employment trends 2024. Decent work, brighter futures. Executive summary. *International Labour Organization*: web-site. Retrieved from: <https://www.ilo.org/publications/major-publications/global-employment-trends-youth-2024>

14. Global Employment Trends for Youth 2013: A generation at risk (2013). *International Labour Office* – Geneva: ILO. Retrieved from: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/publication/wcms_212423.pdf
15. Glossary: Young people neither in employment nor in education and training (NEET). *Eurostat. Statistics explained*. Retrieved from: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Young_people_neither_in_employment_nor_in_education_and_training_\(NEET\)](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Young_people_neither_in_employment_nor_in_education_and_training_(NEET))
16. Mascherini, Massimiliano (2018). Origins and future of the concept of NEETs in the European policy agenda. *Youth Labor in Transition: Inequalities, Mobility, and Policies in Europe*. Oxford Scholarship online. Retrieved from: <https://doi.org/10.1093/oso/9780190864798.003.0017>
17. NEET rates by gender, 15-29 age group (%). *Eurofound: web-site*. Retrieved from: <https://www.eurofound.europa.eu/en/surveys-and-data/data-catalogue/neet-rates-gender-15-29-age-group>
18. NEETs. *Eurofound: web-site*. 29 November 2021. Retrieved from: <https://www.eurofound.europa.eu/topic/neets>
19. Serracant, P. (2014). A Brute Indicator for a NEET Case: Genesis and Evolution of a Problematic Concept and Results from an Alternative Indicator. *Social Indicators Research*, 117(2), 401–419. Retrieved from: <http://www.jstor.org/stable/24720832>
20. THE 17 GOALS. United nations. Department of Economic and Social Affairs. *Sustainable Development*. Retrieved from: <https://sdgs.un.org/goals>
21. Williamson, Howard (1997). Status Zer0 youth and the ‘underclass’: Some considerations. Youth, The ‘Underclass’ and Social Exclusion Retrieved from: <https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9780203132999/youth-underclass-social-exclusion-robert-macdonald?refId=bd843198-14c9-43fe-b00a-efcce3a56852&context=ubx>
22. Zuccotti, C. V., & O’Reilly, J. (2018). Ethnicity, Gender and Household Effects on Becoming NEET: An Intersectional Analysis. *Work, Employment and Society*, 33(3), 351–373. Retrieved from: <https://doi.org/10.1177/0950017017738945>

Дата першого надходження статті до видання: 18.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.05.2026